

PENSUMLISTER

Våren 2007

BA-studiet

MIDDELALDERSTUDIER

INSTITUTT FOR HISTORISK OG KLASSISKE FAG
DET HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
DRAGVOLL
N-7491 TRONDHEIM
TRYKT DESEMBER 2006

Pensumlister for bachelor i middelalderstudier

BA i middelalderstudier er et delvis programmert studium, fire obligatoriske emner fra tre institutt. De øvrige emner kan pr. i dag velges fra fire institutt, se studiehåndboken.

Nærmere beskrivelser av bachelor i middelalderstudier finnes i Studiehåndboka for 2006-2007.

Pensum	side
Obligatoriske emner	
2. semester	
ARK2215: Historisk arkeologi	3
NORD0020: Norrønt reiskapsfag	6
Valgfrie emner	
HIST2155: Musikk i middelalderen	7
HIST2205: Senmiddelalderen – transformasjonen av Vest-Europa og Norden ca 1350-1520	8
KUH2002 Middelalderens billedkunst og arkitektur	9
LAT1102: Tekstkurs I latin (middelalder) – Prosa og poesi i middelalderen	12
NORD2201: Nordisk språk – historie	13
NORD2212: Norrøn litteratur	14

ARK2215: Historisk arkeologi

Ansvarlig for emnet:

Fra overgangen til historisk tid (10. - 11. århundre) blir kjennskap til skrift vanlig i Norden, og produksjonen av tekster øker. Vår kunnskap om middelalder og nyere tid bygger på lesing og tolkning av disse kildene, men fra samme tid eksisterer også et rikt og variert arkeologisk kildemateriale. Dette gir innsikt i sider ved fortiden som faller utenfor de bevarte tekstene og den etablerte historiskekunnskapen. I kurset sees ulike kildekategorier og fortolkninger i forhold til hverandre.

Pensum	antall sider
Introduksjon til historisk arkeologi	
Andrén, Anders 1997: <i>Mellan ting och text. En introduktion til de historiska arkeologierna</i> , Stockholm, Brutus Östling bokförlag Syposium: 11- 45 og 112-187	111
Buchli, Victor & Gavin Lucas 2001: <i>Archaeologies of the contemporary past</i> . London, Routledge: 3-18 og 171-191	37
Christophersen, Axel 1992: Mellom tingenes tale og tekstens tyrrani. Om faglig identitet og selvforståelse i historisk arkeologi. <i>Meta</i> 1992 nr. 4: 70-85	15
Johnson, M. 1993: Notes towards an archaeology of capitalism. I C. Tilley (ed): <i>Interpretative Archaeology</i> . Oxford, Berg Publishers: 327-353	36
Leone, Mark P. 1988: The relationship between archaeological data and the documentary record: Eighteenth century gardens in Annapolis, Maryland. <i>Historical Archaeology</i> 22 (1): 29-35	6
Thomas, David Hurst 1999: <i>Archaeology: Down to Earth</i> (3rd edition): 508-555	48
	253
Kongemakt og kristning i arkeologisk perspektiv	
A. Fra hedendom til kristendom	
Brensdalsmo, J. og Stylegar, F-A 2001: Om kirkesagn og ødekirker. Muntlig tradisjon og stedsnavn som kilder for kirkeforskningen. I: <i>Kirkearkæologi i Norden 7. Grankulla, Finland 2001. hikuin 30</i> . Forlaget Hikuin 2003. Redaksjon: Jens Velle: 69 – 95 eks appendix	17
Brensdalsmo, J. og Stylegar, F-A 2001: <i>Kirkested i 1000 år. Grend, gård og grav i Liknes, Kvinesdal kommune i Aust-Agder</i> . <i>NIKU publikasjoner 111</i> : 1 – 52	37
McNicol, John 1997: Plassering av de første kirkene i Norge i forhold til de første kultstedene. <i>KULT's Skriftseie</i> 98. Oslo, Norges forskningsråd: 11-21 og 185-240	67
Roesdahl, Else 1993: Pagan Beliefs, Christian Impact and Archaeology – a Danish view. I A. Faulkes & R. Perkins (eds): <i>Viking revaluations</i> . Viking Society Centenary Symposium 14. -15. may 1992, London, University College:128-135	8
Steinsland, Gro 1996. Konflikten mellom kristendom og hedendom rundt år 1000. I: J.F. Krøger & H.-R. Naley (eds): <i>Nordsjøen - Handel, religion og politikk</i> . Karmøyseminaret 94/95. Stavanger, Dreyer bok: 109-118	10
B. Territoriell og politisk samling	
Hyenstrand, Åke 1989: Riksbildningsfrågorna i belysning av arkeologisk källmaterial. I A. Andrén (ed): <i>Medeltidens födelse</i> . Lund: 161-169	9

Myhre, Bjørn 1993: Rogaland forut for Hafrsfjordslaget. I M. S. Vea (ed): <i>Rikssamlingen og Harald Hårfagre. Historisk seminar på Karmøy</i> 1993. Kopervik, Karmøy kommune: 41-60	40 <hr/> 168
--	-----------------

3. Fra Kaupang til kjøpstad

Andrén, Anders 1998: Från antiken til antiken. Stadsvisioner i Skandinavien före 1700. I S. Thorman & M. Hagdahl (eds): <i>Staden: Himmel eller helvete</i> . Stockholm, Informationsforlaget: 142-184	43
Benevolo, Leonardo 1995: <i>The European City</i> . Oxford, Blackwell: 23-73	51
Christophersen, Axel 1998. Opprinnelsen til våre eldste byer. <i>P2 Akademiet</i> . Oslo, Transit: 22-33	12
Christophersen, Axel & Sæbjørg W. Nordeide 1994/1999: <i>Kaupangen ved Nidelva</i> . Riksantikvarens Skrifter 7. Oslo, Riksantikvaren: 263-292	30
Helle, K. 2006: Del I. Fra opphavet til omkring 1500. I: Helle, K. et al 2006: <i>Norsk byhistorie: urbanisering gjennom 1300 år</i> . Pax, Oslo 2006: 23 – 143	120
Saunders, Tom 1995: Trade, towns and states: a reconsideration of early medieval Economics. <i>Norwegian Archaeological Review</i> 28: 31-53	23 <hr/> 279

4. Landskap, territorium og rom

A. Kulturlandskap og grenser

Andrén, Anders 1985: Avgränsning eller tilhørighet? Olika principer för social organisation. I K. Kristiansen (ed): <i>Nordisk TAG. Rapport fra den 1. Nordiske TAG-konferansen, Helsingør</i> . København, Københavns univ.: 23-30	8
Hedvall, R. 1997: "Boundaries in the landscape." I H. Andersson, P. Carelli, L. Ersgård (eds): <i>Visions of the Past</i> . Lund Studies in Medieval Archaeology 19. Stockholm, Riksantikvarieämbetet: 603-623	21
Helle, K. 2006: Innledning. Byen som historisk fenomen. I: Helle, K. et al 2006: <i>Norsk byhistorie: urbanisering gjennom 1300 år</i> . Pax, Oslo 2006: 9 – 20	10
Muir, R.ichard 1999: <i>Approaches to Landscape</i> . Brasingstoke, Macmillan press: 1-98.	98

B. Det sakrale rommet

Christie, Håkon 1981: Stavkirkene – arkitektur. I K. Berg (red): <i>Norges Kunsthistorie</i> , bd 1. Oslo, Gyldendal: 139-173	35
Ekroll, Øystein 1997: <i>Med kleber og kalk</i> . Oslo, Det norske samlaget: 63-128	66
Lidén, Hans-Emil 1981: Middelalderens stenarkitektur i Norge. I K. Berg (ed): <i>Norges Kunshistorie</i> bd 2. Oslo, Gyldendal: 7-46 og 67-95	69
Wienberg, Je 1997: The Decline and Fall of the Church. The Middle Ages, Gothicization, and the Reformation. I H. Andersson, P. Carelli, L. Ersgård (eds): <i>Visions of the Past</i> . Lund Studies in Medieval Archaeology 19: 455-466	12

C. Maktens bolig

Eriksson, Anna-Lena 1995: <i>Maktens boningar. Norska riksborgar under medeltiden</i> . Lund studies in Medieval archaeology 14. Stockholm, Almqvist & Wiksell: 111-166	56
Larsson, Stefan & Tom Saunders 1997: Order and Architecture in the Age of Transition: A social Analysis of the Archbishop's Palace in Trondheim, Norway. <i>Norwegian Archeological Review</i> 30: 79-100	22
Olsen, Rikke A. 1996: <i>Borge i Danmark</i> . København, Fremad: 11-27	17

D. Den profane boligen

Christophersen, Axel 1999: Norm, handling og identitet. Om boligkultur og sosial romliggjøring i urbane miljøer i norsk middelalder. I E. Mundal & I. Øye (red): <i>Norm og praksis i middelaldersamfunnet</i> . Kulturtekster 14. Bergen, Senter for europeiske kulturstudier: 116-148	33
Christophersen, A. og Nordeide, S. W. 1994/1999: Kaupangen ved Nidelva. <i>Riksantikvarens Skrifter</i> 7. Oslo, Riksantikvaren: 158-212	55
Pearson, Michael Parker & Colin Richards 1994: <i>Architecture & Order, Approaches to Social Space</i> . London, Roulledge, kap. 1 og 2: 1-30 og 38-67	58
Samson, Ross 1990: Introduction. I R. Samson (ed): <i>The Social Archaeology of Houses</i> . Edinburgh, Edinburgh University Press: 1-17	17
Thomasson, J. 1997: Private Life made Public. One Aspect of the Emergence of the Burghers in medieval Denmark. I H. Andersson, P. Carelli, L. Ersgård (eds): <i>Visions of the Past</i> . Lund Studies in Medieval Archaeology 19: 697-726	<u>30</u>
	607

NORD0020: Norrønt reiskapsfag

Ansvarlige for emnet: Karin Fjellhammer Seim

Emnet gir en innføring i norrønt, særlig gammelnorsk, språk i dets geografiske og kronologiske varianter og skal oppøve ferdighet i bruken av originaltekster på norrønt som kilder til middelalderstudier på forskjellige felt. Det gis en innføring i hvilke hjelpemidler som er tilgjengelige, hvilke kildeutgaver som fins, og tilstrekkelig kunnskap om genretilhørighet, tekstkritiske prinsipper og utgivelsespraksis til å kunne bruke kildeutgavene kritisk i middelalderstudiet.

Innføring:

Odd Einar Haugen: *Grunnbok i norrønt språk*
eller ei anna innføringsbok på same nivå

Ordbok:

Leiv Heggstad med fl.: *Norrøn ordbok* (Samlaget)

Tekstpensum:

50 sider normalisert prosa. 40 av desse sidene kan hentast frå *Ágrip af Nóregskonungas Ägum* (utg. ved M. J. Driscoll i tekstserien til Viking Society for Northern Research)

15 sider unormalisert gammalnorsk frå ulike genrar (diplom, lovtekstar, jordebøker, religiøs litteratur...). 3 av desse sidene skal lesast i original (handskriftfotografi). Kopi av dei unormaliserte tekstane får ein av faglærar

Sekundærlitteratur:

Det som står under dette punktet, er berre eit framlegg til sekundærlitteratur for å syne omfanget og innhaldet som krevst. Enkeltkapittel og artiklar kan byttast ut etter avtale med faglærar.

Følgjande fire kapittel i Odd Einar Haugen (red.): *Handbok i norrøn filologi*
(Fagbokforlaget, Bergen 2004):

Jon Gunnar Jørgensen: "Håndskrift- og arkivkunnskap" (kap. 1)

Odd Einar Haugen: "Tekstkritikk og tekstfilologi" og "Paleografi" (kap. 2 og 4)

Jan Ragnar Hagland: "Gammalislandsk og gammalnorsk språk" (kap. 9)

Innleiingskapitlet ("Om lova og lagdømmet") i omsetjinga av *Frostatingslova*, ved Jan Ragnar Hagland og Jørn Sandnes (1994)

Innleiingskapitlet i utgåva av *Den eldre Gulatingslova*, ved Bjørn Eithun, Magnus Rindal og Tor Ulset (1994) (Riksarkivet. Norrøne tekster nr. 6, s. 7-28)

Følgjande artiklar frå *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder*:

Jordebog (berre avsnittet om Noreg, sp. 646-653), Lagspråk, Landskapslove, Magnus Lagabøtes landslov, Orddannelse

HIST2155: Musikk og politikk i middelalderen

Ansvarlig: Roman Hankeln

Musikkhistorien i middelalderen gir en god mulighet til å undersøke forholdet mellom politisk makt og kulturelle aktiviteter på denne tida. Seminaret gir en oversikt over samspillet mellom kirkelige og ”statlige” institusjoner og enkelte kulturskapende personer og forsøker også å gi et svar på spørsmålet hvilken betydning kirkelige musikk hadde i den politiske virkeligheten i middelalderen.

Pensum

Pensum består av kapitler og artikler fra bøker og tidsskrifter. Detaljert pensumliste vil bli delt ut ved semesterstart, men flere av artiklene kommer fra følgende bøker:

Margaret Bent / Andrew Wathey (ed.), *Fauvel studies. Allegory, chronicle, music, and image in Paris, Bibliothèque Nationale de France MS Français 146*, Oxford: Clarendon Press 1998. (Finnes ved Senter for Middelalderstudier)

Gads Musikhistorie, København: Gad 1990.

Lars Rumar (ed.), *Helgonet i Nidaros. Olavskult och kristnande i Norden*, Stockholm: Riksarkivet 1997.

Craig Wright, *Music and ceremony at notre dame of paris 500 - 1550*, Cambridge: Cambridge University Press 1989. (Finnes ved Senter for Middelalderstudier)

I tillegg er det en del musikk som er lyttepensum, og som finnes og kan høres ved Senter for middelalderstudier.

HIST2205: Senmiddelalderen - transformasjonen av Vest-Europa og Norden ca 1350-1520

Emneansvarlig: Magne Njåstad

I dette emnet vil vi gå nærmere inn på den rekke av de kriser som gjensøkte Vest-Europa og Norden i senmiddelalderen. Tematikken vil spenne fra pestepidemier, bondeopprør og over til statsoppløsnings tendenser. Disse temaene vil bli brukt til å utdype og forklare den nye type fyrstemakt som vokser fram i denne perioden. Kalmarunionen i Norden vil her stå sentralt.

Pensum	antall sider
Esben Albrechtsen: <i>Fællesskabet bliver til 1380 – 1536</i> . Danmark-Norge 1380-1814. bind 1, Oslo 1997: 23-344	322
Steinar Imsen: <i>Norges nedgang</i> , Oslo 2002: 7-104	98
*Lars Hamre: <i>Stat og kyrkje i seinmellomalderen. Nokre hovudliner</i> . Oslo 1973	93
John Aberth: <i>From the brink of the apocalypse: confronting famine, war, plague, and Death in the later middle ages</i> . London 2001: 1-263	<u>263</u>
Til sammen	776

*Kompendium

KUH2002 Middelalderens billedkunst og arkitektur

Emneansvarlig: Lasse Hodne

Fellespensum

- Krautheimer, R., "Introduction to an 'Iconography of Mediaeval Architecture'," *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes*, Vol. 5 (1942): 1-33 33
- Mâle, E., *Religious Art in France: The Thirteenth Century: A Study of Medieval Iconography and its Sources*, Bind nr 2, 1984: 3-258, 351-391 287

Særpensum: Middelalderens billedkunst i Europa med vekt på Roma

Introduksjonspensum

- Grabar, A. og C. Nordenfalk, *Romanesque Painting: From the Eleventh to the Thirteenth Century*, Geneve 1958: 11-65 55
- Mâle, E., *Religious Art in France: The Late Middle Ages: A Study of Medieval Iconography and its Sources*, Bind nr 3, 1986: 3-34, 81-146, 211-270 212
- Schiller, G. *Iconography of Christian Art*, vol. I, London, 1971: 33-58, 94-98 31

Romersk ikonografi

- Grabar, A., *Christian Iconography. A Study of Its Origins*, Princeton 1968: 146
- Hodne, L., *The Images of the Church. Rhetorical and Typological Patterns in the Picture Cycle of the Basilica*, Bergen 2004: 94-142 49
- "The Double Apostolate as an Image of the Church. A Study of Early Medieval Apse Mosaic in Rome," *Acta ad archaeologiam et historiam pertinentia*, vol. XX: 141-160 20
- Kessler, H. L.: *Studies in Pictorial Narrative*, London 1994: 393-432, 529-548 60
- L'Orange, H. P., *Mot middelalder*, Oslo 1963: 1-17, 116-149 52
- Mathews, T. F., *The Clash of Gods: A Reinterpretation of Early Christian Art*, Princeton 1999: 3-203 201

Mariologi

- Achen, Henrik von, "Animam cum corona immortalitatis Christus coronat: et senmiddelalderlig betydningsaspekt av motivet *Marias himmelkroning* på alterskapet fra Uggdal kirke på Tysnes i Sunnhordland", *Tegn, symbol og tolkning*, København 2003: 67-98 30
- Bonsdorff, Jan von, "Jungfru Maria som Regina coeli, Sponsa Christi eller Maria mediatrix," *Iconographisk Post* 4, 1992: 7-25 19
- Coor-Achenbach, Gertrude, "The Earliest Italian Representation of the Coronation of the Virgin," *Burlington Magazine* 99 (1957): 328-330 3
- Danbolt G. og H. Laugerud, *Jesu' fødsel*, Oslo 1998: 13-141 129
- Feuchtwanger, N., "The Coronation of the Virgin and of the Bride", *Jewish Art* 12/13 (1986-1987): 213-224 12
- Hodne, Lasse, "Legendens autoritet: bilder av Marias himmelopptakelse," upublisert 15
- Kitzinger, Ernst, "A Virgin's face: Antiquarianism in Twelfth Century Art," *Art Bulletin*, 62 (1980): 6-19 14
- Lavin, M. og I. Lavin, *The Liturgy of Love. Images from the Song of Songs in the Art of Cimabue, Michelangelo, and Rembrandt*, Kansas 2001: 1-47 47
- Tronzo, William, "Apse Decoration, The Liturgy and the Perception of Art in

Medieval Rome: S. Maria in Trastevere and S. Maria Maggiore," in <i>Italian Church Decoration of the Middle Ages and Early Renaissance. Functions, Forms and Regional Traditions</i> , Bologna 1989: 168-193	26
Zarnecki, G., "The Coronation of the Virgin ...," <i>Journal of the Warburg and Courtauld Institutes</i> , 13 (1950): 1-12	12
Vassilaki, M., <i>Images of the Mother of God. Perceptions of the Theotokos in Byzantium</i> , Aldershot 2005: 23-142	120

Særpensum: Middelalderens billedkunst og arkitektur i Nord-Europa:

(* = kompendium I)

* Ekroll, Øystein: <i>Med kleber og kalk</i> , Oslo 1997: 63-103, 275-292	60.
* Hans Emil Lidén: "Middelalderens steinarkitektur i Norge". I <i>Norges kunsthistorie</i> bd. 2, Oslo, Gyldendahl Norsk Forlag, 1981: 7-26, 33-84	69
Frankl, Paul: <i>Gothic Architecture</i> . Oppdatert med introduksjon av P. Crossley, Yale Univ. Pr., London/New Haven 2000: 1-186, 263-300	222
Lyhne, Vagn (red.): <i>Gotikk. Arkitektur – skolestikk – habitus</i> . Forlaget Klim. Århus 2002: 7-128 (dvs 65 tekstsider)	121
Simson, Otto von: <i>The Gothic Cathedral. Origins of Gothic Architecture and the Medieval Concept of Order</i> , New Jersey: Princeton U.P., 1988: 1-241	241
Williamson, Paul: <i>Gothic Sculpture 1140-1300</i> , New Haven and London: Yale 1995: 1-263	263

Kompendium II:

Andersen, Håkon, A.: <i>Olav Kyrres Kristkirke i lys av liturgi og bibeltolkning</i> , Skrifter/Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab; 2/1995: 3-61	59
Andersen, Håkon, A.: <i>Funksjonelle og symbolske aspekter ved Nidaros domkirke i høymiddelalderen</i> , i A. Dybdahl (red.): <i>Middelalder forskningens mangfold</i> . Trondheim, Tapir Akademisk forlag, 1997: 99-128	29
Andås, Margrethe Syrstad: <i>Smekre vannlijekapiteler og rike chevroner. Spor av Yorkbygghyttens folk i Trondheims- og Bergensområdet 1160-80</i> . Fortidsminneforeningens årbok, 2001: 75-89	14
Andås, Margrethe Syrstad: <i>Merker i stein. Om bygghytten ved Domkirken på erkebiskop Øysteins tid</i> . Trondhjemske Samlinger 2003. Trondhjems Historiske Forening: 25-41	17
Blindheim, Martin: <i>St. Olav. En skandinavisk overhelgen</i> , i M. Blindheim et al: <i>Olav. Konge og helgen – myte og symbol</i> . St. Olav Forlag 1981: 105-135	31
Danbolt, Gunnar: <i>Bilde som tale. Om Olavsfrontalet</i> . Kunst og kultur, 3/1988:138-158	21
Fischer, Gerhard: <i>Domkirken i Trondheim. Kirkebygget i middelalderen</i> , Bind II, Land og kirke 1965: 565-586	22
Hohler, Erla Bergendahl: <i>Vår forståelse av middelalderens ikonografi. Kirkearkeologi og kirkekunst. Studier tilegnet Sigrud og Håkon Christie</i> . Øvre Eiker 1993: 127-143	17
Kaspersen, Søren: <i>Stil som hermeneutisk begreb. Refleksjoner over gotikken som stilfænomen</i> i Danbolt, Laugerud, Liepe (red.): <i>Tegn, symbol og tolkning. Om forståelse og fortolkning av middelalderens bilder</i> , Museum Tusulanums forlag, Københavns Universitet 2003: 99-134	36
Lidén, Hans-Emil: <i>Oktogon og langkor. Et forsøk på analyse av korordningen i Trondheim domkirke i 1200-årene</i> . En gullgubbe. Festskrift til Hans-Emil Lidén Akademisk forlag, Øvre Ervik 1999: 94-107	14

Lidén, Hans-Emil: <i>Trondheim domkirkes vestfront</i> . Fortidsminneforeningens årbok 1990: 83-94	12
Anker/Wichstrøm, Anne: <i>Trondheim domkirkes vestfront i middelalderen</i> , Fortidsminneforeningens årbok 1971: 69-80	12
Wichstrøm, Anne: <i>Maleriet i høymiddelalderen</i> , Norges malerkunst bd. I, Oslo 1993:9-71	63

LAT1102: Prosa og poesi i middelalderen

Ansvarlig for emnet: Marek Kretschmer

Tekstpensum

Roggen, V. m. fl., *Omnibus II* (kap. Mellomalderen), Oslo 1997.

Kompendium i middelalderlatin

eller

Kraggerud, E., *Et pensum i middelalderlatin, I Tekster, II Kommentarer, III Oversettelser*, Oslo 1994.

Ordbok:

Johannessen, J., Nygaard, M. & Schreiner, E.: *Latinsk-Norsk Ordbok*. 3. utg.

Oslo 1965 (el. senere). [Bokmål]

Steinnes, A. & Vandvik, E.: *Latinsk ordbok*. Oslo 1958 (el. senere). [Nynorsk]

Grammatikk:

Eitrem, S., *Latinsk grammatikk*, 3. utg. v. Bjørg Tosterud Danielsen og Egil Kraggerud, Oslo 1996

Kultur- og litteraturhistorie:

Mortensen, Lars Boje, *Middelalderlatin, hvad var, og hvad er meningen?* Antikkprogrammets småskrifter nr. 2, Norges forskningsråd, Oslo 1998.

Lindberg, Bo, *Europa och latinet*, Borås 1993.

NORD2201: Norrønt språk

Ansvarlige for emnet: Jan Ragnar Hagland

Pensum er for ein stor del valfritt og kan skiftast ut mot tilsvarande stoff i samråd med faglærer.

Pensum	antall sider
Oversyn og innføring E. Haugen: <i>The Scandinavian Languages. An Introduction to their History.</i> London 1976, Kap. 9 og 10: 132-244	123

Grammatikk

R. Iversen: *Norrøn grammatikk*, Oslo: 1990

Tekstpensum

- Eddadiktet Skírnismál vil bli gjennomgått
- 60 sider normalisert prosa. Ei kortare saga (inntil 40 sider) skal vere med
- 5 sider unormalisert norsk tekst frå ulike genrar

Sekundærlitteratur

Eit utval på om lag 200 sider om norrønt språk og norrøn filologi frå Odd Einar Haugen (red.): *Handbok i norrøn filologi* (Bergen 2004)

NORD2212. Norrøn litteratur

Ansvarlige for emnet: Jan Ragnar Hagland

Det skal leggjast opp 7 litterære verk, inkludert ei av dei større islendingesogene. Minst eitt av verka skal lesast i original språkform. Resten av verka kan studerast i omsetjing. I tillegg til dei litterære tekstene skal det leggjast opp 3 teoretiske verk. Eitt teoretisk verk svarar til om lag 150 sider. Ein føreset at studentane i tillegg les nødvendig sekundærlitteratur knytt til dei skjønnlitterære tekstene. Sekundærlitteraturen skal ikkje førast opp på pensumlista.

Framlegg til pensum:

Primærlitteratur

1. Soga om Ramnkjell Frøysgode (Norrøne bokverk)
2. Soga om laksdølane (Norrøne bokverk)
3. Soga om Gisle Sursson
4. Njálssoga (Norrøne bokverk)
5. Rigspula

Teoriverk

Det kan veljast mellom m.a. følgjande verk:

- Preben Meulengracht-Sørensen: *Fortelling og ære*. (Århus 1993)
- Vésteinn Ólason: *Dialogues with the Viking Age: Narration and Representation in the Sagas of the Icelanders*. Reykjavík 1998. (Heimskringla)

I tillegg skal studenten leggje opp relevante kapittel frå ei større litteraturhistorie.

Det vil bli gjeve framlegg om sekundærlitteratur til dei einskilde verk i samband med undervisninga.

Ein kan i samråd med faglærer leggje opp annan pensumlitteratur med omfang som svarar til pensumframlegget ovanfor. Instituttet skal i alle høve godkjenne pensum.

Studentane må sjølve ta med norrøn ordbok til skriftleg eksamen.